

Sadjarjev vp'iv na sadno letino

Minolo leto je bil'a vobče slaba sadna letina. To nam daje upanje, da bo letošnja boljša. Prvi del zime sicer za sadje ni bil ugoden, ker je bil premil. Skušnje namreč kažejo, da po milih zimah navadno ni dobrih letin v nobenem pridelku. Toda drugi del zime je popravil, kar je zamudil prvi. Neprestani sneg in razmeroma nizka toplota sta zadržala vso rastlinsko rast za par tednov. In to je za sadje sploh ugodno. Niti marelice ne bodo cvetele pred aprilom. Te dobre nade in pa skušnja, da ima edino sadje izmed vseh kmetijskih pridelkov izredno dobro ceno, to dvoje nas mora priganjati k delu, da bomo dosegli vsaj iz sadjarstva čimvečje dohodka.

Zalibog, da se večina sadjarjev zanaša samo na letino in ne ve ali pa noče vedeti, da je mogoče s pridnim in smotrenim obdelovanjem sadnega drevja pridelek jako pomnožiti ali vsaj kakovost neprimerno izboljšati. So sicer letine, ko sadno drevje obilo obrodi in je sadje lepo razvito in prilično zdravo kār samo od sebe. Vendar pa so take letine jako redke. Bolj redna rodovitnost in lepa kakovost je večinoma odvisna od sadjarja samega. Le pogledjte ameriška ali avstralska jabolka! Brez najmanjše napake so vse ogromne množine te robe, ki z njo preplavijo vsa večja evropska sadna tržišča. Ali mislite, da kar sama zrastejo v taki brezmadežni kakovosti? O kaj šel! Vse to je plod neumornega truda in dela. Brez obdelovanja bi bila ameriška jabolka še slabša nego naša. Pa je le čudno, da naši ljudje tega ne uvidijo. Njive bodo vse lepo obdelane, v vinograde tišči staro in mlado, kljub temu da pri-

delek nima cene in da ga niti prodati ni mogoče. Pa pogledjte, kako so obdelani sadovnjaki! Koliko jih je še vsepovsod po naši banovini, kamor od zadnje košnje ali od zadnjega spravljjanja letine ni nihče stopil, kaj šele, da bi bil drevje obdelal, kakor kulturna rastlina zahteva in kakor je bilo že tolikokrat priporočeno!

Najugodnejši čas za važna sadjarska dela je sicer že minul, vendar pa še zadnji trenutek lahko uporabimo, da zamujeno popravimo. Vsaj suhe in prav pregoste veje izžagajte, vsaj mah, lišaje in staro, mrtvo skorjo odrgnite z vej in z debela! Če že nimate arborina in priprav, da bi drevje obrizgali z 8—10 odstotno raztopino tega sredstva, pa namažite debela in veje vsaj z apnenim beležem, ki mu pridenete kravjek in ilovice. Potem pa gnojnico v sadovnjaki! Za tako gnojenje je še čas, z drugim gnojem je sedaj težje, ko bo začela trava rasti.

Prav kmalu se bodo jeli pojavljati razni zajedavci, kakor listne in krvave ušice, gosence itd. in treba jih bo začeti zatirati. Za ta boj se je treba nemudoma pripraviti. To je najvažnejše delo za izboljšanje kakovosti pa tudi za povečanje pridelka. V za'ogi treba imeti predvsem tobačni izvleček in mazavo milo. S tema dvema sredstvomata zatirajmo vse sesajoče zajedavce. Za grizoče škodljivce, kakor so n. pr. gosence in hrošči, imamo druga sredstva, na katere bomo opozorili pozneje. Sedaj je čas za zatiranje evetodera na jablanah. Ob jutranjih urah pognite pod drevje rjuhe in otresajte drevesa, da popadajo hroščki na rjuhe. Zbrane hrošče na ogenj!

Nešteto je še po naših sadovnjakih nerodovitnega drevja, ki ga je treba precepiti. Sedaj je ura za tako delo. Vsak mlajši gospodar bi se moral pri-

vaditi požlahtnjevanju sadnega drevoja, da bi precepljal svoje drevje lahko sam.

Na noge sadjarji! Z majhnim trudom in neznatnimi stroški si lahko za tisoče pomnožite dohodek iz sadjarstva. Sadni pridelek bo mnogo pripomogel k ugodni rešitvi sedanje gospodarske krize po kmetih. H.

Žzdr. Hugon Turk:

Tuberkuloza živali

Najstarejša, najbolj razširjena in najbolj preiskana, toda še vedno silno zavratna in nevarna kužna bolezen je tuberkuloza (jetika, sušica), katera ne prizanaša ne človeku in menda nobenemu živemu bitju, saj napada celo ribe, žabe belouške in želve.

Izmed domačih živali ogroža ta bolezen najpogosteje govejo živino in prašiče, kar je seveda v zvezi z gospodarskim napredkom in rejo teh živali, katere so oplemenili rejci z boljšimi, toda tudi občutljivejšimi pasmami. Tudi stalno držanje teh živali v hlevih in svinjakih in njih hitrejša vzreja in uporaba v mladosti, živahnejši trgovski promet pospešuje izredno razširjevanje te kužne bolezni. Kjer žive in se pasejo domače živali na velikih pašah kot n. pr. v ruskih in azijskih stepah, prerijah v Severni Ameriki in Osrednji Afriki, a tudi na gotovih otokih (Sicilija, Island), je ta bolezen skoraj nepoznana; nasprotno pa se širi bolj in bolj v Srednji in Zapadni Evropi, posebno v okolici velikih mest in gosto obljudenih krajih. vse to velja posebno za govedo, dočim prašiči podlegajo tej bolezni, posebno v onih krajih, kjer obstojajo mlekarke zadruge, ki oddajajo posneto mleko in mlečne odpadke mlekarn in sirarn za krmljenje malih pujskov in prašičkov. Med drugimi domačimi živalmi je tuberkuloza redkejša, bolj pogosta pa je tudi med našo perutnino.

V vseh slučaji h so povzročitelji te

kuloze; so sicer raznih vrst, toda vedno bližnji sorodniki in so radi tega lahko nevarni ljudem in živalim, katero istino je priznal učenjaški svet šele v zadnjih letih po dolgem raziskovanju, delu in hudem boju.

1. Goveja tuberkuloza.

Ker je gospodarska škoda, katero povzroča tuberkuloza med govejo živino, silno velika in raste od leta do leta vedno bolj, in dalje, ker je goveja tuberkuloza zelo opasna tudi človeku, posebno v otroški dobi, so sprejeli v vseh kulturnih državah to bolezen v zakone zoper živalske kužne bolezni, da se jo odvrne, oziroma po možnosti tudi zatire. Ta boj ni lahak, posebno ker se v začetku bolezen težko spozna in ugotovi in ker zahteva tudi velike gnotne žrtve in obiliga truda, posebno živinozdravniškega. Tudi naš zakon o odvracanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni iz leta 1928 je sprejel v člen 1. govejo tuberkulozo med druge živalske kužne bolezni in določa v 91. členu tega zakona nadaljnji postopek pri zatiranju, posebno zakol bočne govedi, oziroma zaščitne ukrepe, da se kužna bolezen ne razširi.

Kakor rečeno se tuberkuloza v začetku težko spozna in tudi ni tako nevarna, zato so v zakone sprejeli le gotove oblike te bolezni, ki so natančno določene po posebnih naredbah (pravilnikih), ki pri nas dosedaj še niso izšle. Ker bodo najbrž tozadevni predpisi enaki onim naše sosedne države, Avstrije, hočemo po avstrijskem poučilu popisati one oblike goveje tuberkuloze, za katere velja tudi pri nas dolžnost prijave. In to je:

a) zelo ali daleč razvita tuberkuloza pljuč, ki se pojavlja s tem, da živali hudo hujšajo, da imajo vedno bolj pogosto nastopajoč boleč, surov ali slab brezglasen kašelj ali slabotno pokašljevanje in da hitreje in težko sopejo;

b) zelo razvita črevesna tuberkuloza, pri kateri živali hudo hirajo in

hujšajo, včasih jih napenja in ščiplje bolezní glivice-copljivke, bacili tuberkuloze (kolika), imajo menjaje drisko in zaprtje (zapeko), črevesno blato je od časa do časa pomešano s sluzjo in gnojem, tudi s krvjo v manjši ali večji meri;

c) zelo razvita tuberkuloza materice (spolovila), krave (telice) silno hujšajo, se pri tem vedno pojajo, vendar pa se neubreje, ne sprejmejo plemena ali pa izvržejo (abortirajo); iz spolovil se jim izceja gost rumenkast, sluzastognojen iztok, ki je včasih smrdeč, drobljiv, izjemoma tudi s krvjo pomešan;

d) tuberkuloza vimena, ki se omeji navadno na eno ali obe zadnji četrtinki vimena; tu se razvije ne boleča, enakomerna oteklina, ki počagoma raste in se veča ter se včasih očitno zelo razširi, pa se kmalu izpremeni v debele, zelo trde bule ali se napravijo tudi vozli (zatekline). — Mleko je v začetku bolezní popolnoma navadno (normalno), njegova količina se pa zmanjša in v obolelih četrtinkah popolnoma usahne; med tem se tudi kakovost mleka spremeni, postane bolj redko, motno, vodeno, barva postane rumenkasta in v mleku se opazijo bele kosmulje in mehke drobtine.

Mleko iz tuberkuloznega vimena je v surovem, neprekubanem stanju nevarno človeku in živalim (posebno teletom in svinjam), zato tudi naš gori navedeni zakon upošteva to nevarnost okužbe in določa v čl. 91. sledeče:

»Mleko krav, pri katerih se ugotovi tuberkuloza v gori popisanih oblikah ali ki je samo sumno, da izvira od takih goved, se ne sme uporabljati, dokler se ne prearedi na primeren način tako, da je neškodljivo. Kako se naredi tako mleko za neškodljivo, se predpiše z naredbo (ki dosedaj še ni izšla). Mleko krav, pri katerih se ugotovi tuberkuloza na vimenu, se sploh se ne sme uporabljati ne za človeško hrano ne za napravljanje mlečnih izdelkov.«

2. Tuberkuloza drugih živali.

Kakor že omenjeno, se prijemlje tuberkuloza najrazličnejših živali, izmed domačih pogosto tudi svinj, ki zbole na mezgovnih žlezah (»škrofeljnice«), raznih organih trebušne dupline, na pljučni tuberkulozi, na tuberkelnih v možganih, v očeh, v kosteh in sklepah, pa tudi na splošni (milarni) tuberkulozi.

Bolj redko zbole na tej kužni bolezní bivoli, koze, ovce, konji, psi in mačke. — Poleg domačih živali podležejo tuberkulozi zelo pogosto tudi udomačene živali, kot n. pr. vsi pičiči v kletkah, posebno one iz tujih gorskih krajev (papige), dalje opice in drugi sesalci iz tropičnih pokrajin, posebno vse take živali iz rodu mačk (levi, figri, leopardi itd.), in to posebno v zaprtih kletkah menažerij, pa tudi v slabih zooloških vrtovih. — Vsi težki bolniki teh živalskih vrst so lahko prav zelo nevarni tudi človeškemu zdravju, mora se torej dobro paziti, da bolezen ne okuži ljudi.

Za tuberkulozo pravkar navedenih živali ne obstoji zakonita prijavna dolžnost, vendar naj bo previden vsakdo za svojo lastno varnost zdravlja in življenja ter naj pokliče pravočasno usposobljenega živinozdravnika.

Kaj nas uče živinske cene

Če pregledujemo živinske cene v sejmskih poročilih naših tržišč, opazimo precej veliko razliko. Dobro opitani volí dosežejo cene od 8—9 Din za kg žive teže, krave debele in plemenske od 6—8 Din, medtem ko se dobi za mršavo živino in krave pripravne samo za klobase komaj 3 do 4 Din. Ta velika razlika med klavno živino prve vrste in med slabo živino mora vzbuditi pozornost med živinorejci. Vsak gospodar prav dobro ve, da mu slaba krava, malomarna telica ali mršav vol skoraj ravno toliko požre kakor dobra žival,aska mu da pa mnogo manj in na sejmih se malokdo zmeni za take pokveke.

Za dobro opitane vole se pa mesarji kar trgajo in jih bolje plačujejo. Prav tako najdej odobre krave zelo hitro kupca po zadovoljivi ceni.

Kaj se iz tega naučimo?

Da moramo vzrejati in držati v hlevu le dobro živino!

Ta nauk treba vedno in neprestano poudarjati, kajti le tedaj bodo naši živinorejci zboljšali svojo živino, če ga bodo v resnici upoštevali. V hlevu malo živine, ta pa mora biti dobra. V marsikaterem gospodarstvu je doma še bahaštvo, češ: toliko in toliko glav imam v hlevu. Mnogokrat pa jim nima kaj pokladati in se uboga živina mora posebno proti pomladi zadovoljiti s slamo in drugo malovredno kremo, da izgleda prav žalostna in prepada. Razen tega so živali še slabega pokolenja in še v mladosti zanemarjene. Naravno, da od takih ni pričakovati mnogo dobička.

Mnogokrat slišimo od kmetov zahtevo, naj se omogoči in olajša izvoz naše živine, da se s tem razbremeni domači trg. Izvoz živine je od naše države neoviran, toda inozemstvo kupuje pri nas samo najboljše blago. Slabega ima vsaka država sama dovolj. Če hočemo torej, da bodo inozemci kupovali živino pri nas, tedaj jim moramo nuditi mnogo najboljšega blaga, predvsem pa dobro opitane vole. Potem ne bo šlo z naših sejmov komaj 5 do 10 glav živine ven, ampak mnogo več.

Načelo vsakega živinorejca mora biti: Ne mnogo živine v hlevu, rajši malo, ta pa najboljše kakovosti!

Kakor moramo gledati pri volih, da so, preden jih spravimo na trg, dobro opitani, tako držimo le take krave, ki so dobre molznice. Po dobrih molznicah je dandanes izredno povpraševanje, toda malo jih je dobiti. Koliko vprašanj je bilo že po njih, ki jim pa ni bilo možno ustreči. Pojdite danes po celem okraju, pa ne dobite deset dobrih krav na prodaj. Ni čuda, če se interesenti obračajo drugam in plačujejo tam visoke cene za take ži-

vali, medtem ko naš kmet ne more spraviti svoje živine v denar. Kakor pri drugem blagu, moramo tudi pri živini pripraviti za trg le najboljše, pri tem pa seveda paziti, da ne oškodujemo domače reje.

Goren'ci gredo napre'!

Zveza živinorejskih selekcijskih zdru-
g za pingavsko govedo, r. z. z o. z.
v Kranju.

Dne 2. marca se je vršilo v Kranju zborovanje delegatov 15 živinorejskih selekcijskih zdru-
g iz kranjskega okraja. Navzoč je bil tudi zastopnik kr. banske uprave g. ing. Erik Eiselt. Predsednik zborovanja g. Ivan Ovsenik iz Predoselj pri Kranju je podrobno poročal o razmahu živinorejskih selekcijskih zdru-
g v kranjskem okraju. Število teh je radi sistematičnega organizatoričnega delovanja okrajnega kmetijskega referenta g. Josipa Sustiča narastlo od 5 na 15 dobro zasnovanih in delavoljnih zdru-
g. Danes je dovršeno obširno pripravljeno delo, ki je postavilo temelje združnemu pospeševanju reje pingavskega goveda. Kranjski okraj je z malimi izjemami preprežen s selekcijskimi zdru-
gami, ki se nabavajo skoraj v vseh živinorejskih središčih, kakor: Žabnica, Predoslje, Selca, Naklo, Šenčur, Hrustje, Smednik, Voglje, Cerklje, Trstenik, Olševček, Stražišče, Preddvor, Mavčiče in Velesovo. To pa niso nikake papirnate organizacije, temveč živa telesa, prežeta z najboljšo voljo do združnega dela. V združnih odborih so z malimi izjemami mlajši, agilni, sposobni in požrtvovalni odborniki. Izgledi za bodočnost so torej prav dobri. Zastopnik kr. banske uprave je izrekel priznanje temu pokretu, zlasti zato, ker dela samo z malimi in srednjimi živinorejci. Zagotovil je od strani kr. banske uprave vsestransko podporo.

Nato je podal kmet. referent g. Josip Sustič izčrpen referat o razvoju, stanju in bodočih načelih živinorejskega združništva v okviru pingav-

ske pasme goveda. Pojasnil je dobre in senčne strani teh zadrug in posebej naštel predpogoje za trajno uspešno selekcijsko delo. Dana je najlepša podlaga, kajti vseh 15 zadrug ima 788 članov z 2700 plemenskimi kravami, od katerih je bilo s strogim punktiranjem na 100 točk odbranih za rodovnik 305 odličnih krav, 11% združenih krav je tedaj vpisanih v rodovne knjige. To število predstavlja že prav lepo podlago za smotreno selekcijsko delo, tudi če bi se ena tretina rodovniških krav ne izkazala. Z vztrajnim delom se bo dalo s pomočjo tega materiala tekom kakega desetletja bistveno izboljšati pingavsko živinorejo v pasemskem, životnem in užitnostnem oziru. Referent je zaključil s predlogom, da se naj takoj ustanovi »Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug za pingavsko govedo v Kranju«. Ta naj zastopa notranje in zunanje koristi članic, nadzoruje njihovo delovanje, napelje in posreduje plemensko kupčijo in ukrene vse, da se delovanje selekcijskih zadrug razširi in poglobi. Predlog je bil soglasno sprejet, na kar se je razpravljalo o pravih zvezi. Načelni osnutek pravil je bil sprejet in takoj izvoljeno prvo načelstvo.

Sledila je živahna debata, med katero se je ugotovilo, da obstoja sedaj, ko je okrajni kmetijski referent dovršil vse pripravljajno organizatorično in poučno delo pri posameznih zadrugah in je ustanovljena tudi selekcijska zveza, nujna potreba, da se namesti kontrolnega asistenta, ki bo nadziral kontrolno molžo pri številnih zadrugah. Ta namera zveze je tembolj utemeljena, ker je pričakovati v doglednem času še prirastka novih članic povsod, kjer so potrebne in tla za ustanovitev zrele. Pozdravljamo živinorejski združni pokret na Gorenjskem, ki gre za tem, da s smotrnim delom dvigne pingavsko pasmo v dravski banovini v vseh ozirih na primerno višino. Ni dvoma, da bo kr. banska uprava zvezo selekcijskih zadrug v Kranju izdatno podprla, zlasti

radi tega, ker so v ten zadrugah organizirani izključno le mali in srednji posestniki.

I. Banovinska vinska razstava z vinskim sejmom v Mariboru

Na zadnjem občnem zboru Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, je bilo sklenjeno, da priredi društvo ob priliki prihodnjega občnega zbora v Mariboru vinsko razstavo združeno z vinskim sejmom. Na zborovanju vinogradnikov dne 14. januarja 1931 v Mariboru so bili po predhodni soglasni izjavi udeležencev za razstavo in sejem, izvoljeni:

1. Odsek za organizacijo vinske razstave z vinskim sejmom,
2. Odsek za propagando in
3. Odsek za oceno vin.

Načelstvo Vinarskega društva in odsek za organizacijo vinske razstave in sejma sta sklenila sledeče:

1. Redni letni občni zbor Vinarskega društva za Dravsko banovino bo v Mariboru v dvorani Zadržne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti dne 9. maja 1931 ob 16.

2. Dne 10. maja 1931 ob 8. uprizori Vinarsko društvo III. Vinarski kongres v Mariboru istotam.

3. Po kongresu dne 10. maja 1931 ob 11.30 bo v dvorani pivovarne Union otvoritev I. Banovinske vinske razstave z vinskim sejmom, ki bo trajala od 10. do 12. maja 1931.

4. V tem času bodo poučni izleti: a) Ogled banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru. b) Ogled banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah, tvornice za dušik v Rušah in elektrarne Fala, c) Ogled Rogaške Slatine in č) Ogled Zgornjih Slovenskih goric od Svečine do Št. Ilja.

Pogoji za razstavljalce na vinski razstavi in sejemu so sledeči:

1. Na razstavo in sejem so pripuščeni vsi proizvodi vinske trte iz Dravske banovine (namizno vino, vino v steklenicah, penče dezertno in medicinalno vino, vinski destilat, konjak, tro-

pinovka, droženka itd.) ter stroji in orodje vinarstva in kletarske tehnike kakor tudi sredstva za pokončavanje trtnih škodljivcev in umetna gnojila.

2. Vina za razstavo in sejem in destilate je prijaviti zanesljivo do 1. aprila 1931 po točno izpolnjeni uradni prijavi.

3. Za razstavo in sejem prijavljene proizvode odpošlje ali osebno preda vsak razstavljalac **franko do 1. maja 1931.**

4. Od vsake sorte vina je poslati 5 steklenic a 7/10 l, belo vino v renških, rdeče vino pa v bordo steklenicah. Destilate je poslati po 2 steklenici.

5. Kdor nima svojih steklenic, jih dobi brezplačno na razpolago na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru, kjer naj se zglašuje pisмено ali ustmeno.

6. Vino namenjeno za razstavo in sejem mora biti čisto, brez napak.

7. Vsebina vsake steklenice mora biti zaznamovana na etiketi. Te so razstavljalcem pri Vinarskem društvu brezplačno na razpolago.

8. Udeležba na razstavi in sejmu je brezplačna, prazne steklenice se razstavljalcem vrnejo.

9. Za razstavljalce strojev, orodja, raznih tehničnih pripomočkov, umetnih gnojil in za razstavljalce vina v lastnih paviljonih, veljajo posebne določbe.

V vinski kupčiji je velik zastoj. Kleti so polne, kupcev ni. Vinsko razstavo združeno z vinskim sejmom prirejamo, da vinsko trgovino in konzum vina poživimo. Iz teh razlogov vabimo vinogradnike in vinske trgovce kakor tudi izdelovalce strojev, orodja, umetnih gnojil in drugih sredstev, ki jih rabi vinogradnik in kletar, da sodelujejo na I. Banovinski vinski razstavi in vinskem sejmu v Mariboru s svojimi proizvodi. Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

Arborin

Vsled stalnega požlahtnjenja in zboljšanja sadnih vrst se je naše sadje tudi pomehkužilo. Postalo je dostopno za obolenje po glivičnih boleznih in po raznih živalskih škodljivcih. Opazujemo isti pojav kot pri zboljšanih, donosnejših žitnih vrstah in pri zlahtni plemenski živini. Tudi ta je v splošnem dovzetnejša za razne bolezni, kakor utrjena, manj dobičkanosna, podeželska plemena. Kakor zahtevajo boljše pasme boljšega oskrbovanja, tako je potrebno tudi zlahtnejše sadje boljše nege in večje pozornosti. Zaradi tega vidimo, da je uničevanje drevesnih škodljivcev v naprednejših krajih, n. pr. na Holandskem redno opravilo, kakor pri nas okopavanje, gnojenje itd. Vse sadje se tamkaj v zimskem času škropi z raznimi sredstvi, ki uničujejo škodljivo zalego na drevju.

Tudi pri nas bomo začeli s tem, da bomo posvečali večjo pozornost oskrbovanju sadnega drevja, ki nam v mnogih krajih Slovenije spriče sedanjih gospodarskih razmer obeta večjo dobičkanosnost, kot vse druge panoge. Da nam naše zlahtno sadje ne bo hiralo in da nam bo rodilo zdrav in obilen sad, moramo poskusiti tudi mi z izdatnejšim zatiranjem škodljivcev, predvsem s škropljenjem.

Zadnja leta je neka holandska tvrdka razpečavala v Sloveniji prav izborno sredstvo proti drevesnim škodljivcem, tako zvano Karbokrimp. Napravili smo tozadevne poskuse tudi v Laškem ter smo ugotovili, da je učinek tega sredstva prav očividni. Škropili smo sadno drevje na vrtu č. g. dekana Kruljca in v drevnici tajnika sadjarske podružnice g. Korošca. Od daleč je že bilo poznati in razločiti škropljeno in neškropljeno drevje na nadžupnijskem vrtu. Učinek Karbokrimpa je bil posebno lep pri češpljevem drevju, ki je bilo v primeri z neškropljenim bujno, temnozeleno in pomlajeno.

*****

Pošljite naročnino!

Tudi rakove rane so se po uporabi tega sredstva znatno skrčile. G. Korošec je imel posebno ugodne uspehe pri uničevanju krvave uši. Tudi g. Levstik, naš najboljši štajerski sadjarski praktik je bil poln hvale o učinkovitosti Karbokrimpa. Baje je dosegel ž njim prav dobre uspehe celo pri škrlupu.

Zastopnik tvrdke, ki je razpečevala Karbokrimp mi je pred kratkim sporočil, da se je omenjena holandska firma sporazumela z ljubljansko tvrdko »Chemotechna«, ki bo od sedaj naprej kot sredstvo proti sadnim škodljivcem stavila v promet le domač, in sicer izboljšan izdelek, tako zvan Arborin. Arborin stare kakovosti je že več let znan v Sloveniji. Novi izdelek, ki ga bo nudila sedaj »Chemotechna« pa bo navadno glede učinkovitosti enak Karbokrimpu.

Arborin je kantranski preparat in je glede učinkovitosti podoben Dendrinu (drevesni karbolinej). Arborin se posebno priporoča za zatiranje krvave uši, listne uši, kaparjev in vse zalege raznih gosenic in drugih, sadnemu drevju škodljivih žuželk. Dobro deluje tudi pri zatiranju mahu in lišajev ter pri zdravljenju raka. Vpliva pomlajevalno. Iz Holandske je došlo poročilo, da se je Karbokrimp (novi Arborin) na podlagi letošnjih poizkusov na Francoskem prav dobro obnesel tudi pri zatiranju peronospore na vinski trti. Baje si z enkratnim škropljenjem pozimi prihranimo enkratno škropljenje z galico.

Najuspešnejše škropimo sadno drevje z Arborinom pozimi in spomladi, ko je drevje golo in ne zmrzuje.

Točna navodila glede uporabe tega sredstva je vselej dobiti pri vsakem prodajalcu. Arborin je dobiti (tudi v poskusne svrhe!) naravnost pri tvrdki »Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10, ali pa pri Kmetijski družbi v Ljubljani, ki ga razpošilja potom svojih podružnic (gl. »Kmetovalec«!).

Fr. Wernig, Laško.

Živina

g Ljubljanski živinski sejem. Ta živinski sejem, kot prvi pomladanski sejem, je bil zelo živahen. Dogon je bil znaten, mnogo je bilo tudi kupcev, ki pa niso sklenili vseh kupčij na sejmu do 11. ure, ampak mnogo še pozneje. Ker se kmetje pripravljajo na spomladanska dela, so kupovali precej tudi konje. Prignanih je bilo 318 konj in 18 žrebet, 137 volov, 77 krav, 26 telet in 364 prašičev. Do 11. ure je bilo prodanih 40 konj, 44 volov, 20 krav, 20 telet in 134 prašičev. Cene so ostale od poslednjega sejma nespremenjene, in sicer za kilogram žive teže: voli prvovrstni 8.25, II. 7.50, III. vrste 7 Din; krave debele 5—6 Din, klobasarice 3—4 Din, teleta 10—11 Din, konji za komad po 300—5000 Din, prašički za rejo, 6—8 tednov stari, 150—200 Din za komad, pršutarji pa po 9 Din za kilogram žive teže.

g Mariborski prašičji sejem. Na ta prašičji sejem je bilo pripeljanih 189 prašičev, prodanih pa le 49 glav. Cene za komad so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, 125—135 Din, 7—9 tednov stari 180—250 Din, 3—4 mesecev 280—350 Din, 5—7 mesecev 400—500 Din, 8—10 mesecev 550—600 Din, 1 leto stari 900—1100 Din; 1 kg žive teže 8—9 Din, mrtve teže 10—12 Din. Kupčija je bila bolj mrtva vsled neugodnega vremena.

Razno

r Trta joče ali kdaj obrezuj trte. Spomladi vidiš mnogo trt, kako jočejo: na prerezanem mestu poganjka izvira voda, ki kaplja na zemljo. Izkazalo se je, da jočejo le take trte, ki so obrezane pozno, komaj pod pomlad. V vodi, ki jo trte z »jokom« izločajo, je raztopljenih mnogo encimov (redilnih snovi) in zaradi tega trta oslabi. Zato pa je treba trte obrezovati prej in ne šele pod pomlad. Ne smeš pa obrezovati trt prezgodaj, ko je na poganjkih še listje, zakaj

dokler so na trti listi, še vedno kroži po trti življenjski sok, ki se polagoma umakne v steblo. Kdor bi takrat obrezoval trte, bi odstranil z odrezanim delom in listi vred tudi sokove in rastlina bi oslabela. Zato obrezuj trte v zimskem počitku. Obrezovati začni dva tedna za tem, ko so trte zgubile vse liste, z obrezovanjem pa končaj vsaj začetkom februarja.

g Posvetovanje o vzgoji ječmena. Koncem minulega meseca je bilo v oddelku za rastlinsko proizvodnjo v kmetijskem ministrstvu posvetovanje o kulturi pivovarniškega ječmena, ki ga rabijo naše pivovarne. Ministrstvo je pri tem proučilo razne predloge, ki so jih izdelali strokovnjaki, univerzitetni profesorji v Belgradu in Zagrebu ter agrobotanični odsek. Teža posvetovanja so se udeležili tudi zastopniki pivovarnarjev. Gre namreč za to, da se omeji uvoz pivovarniškega ječmena, ker so tudi v naši državi dani pogoji za kultiviranje pivovarniškega ječmena v enako dobri kakovosti.

r Česnik je mnogim priljubljena začimba k fižolu, solati itd. Je pa česnik tudi zdravilen. Deluje predvsem proti različnim glistam in črvom v črevesju, zmanjšuje zobne boli, vpliva ugodno na pretok krvi itd. Zato se ne boj, če je hrani pridane nekoliko česnika.

r Preberi krompir in odstrani vse, kar je količkaj nagnitega. Krompir naj leži na suhem. Prostor pobeli z apnenim mlekom, krompirjev kup pa potrosi z mešanico iz $\frac{3}{4}$ kg živega apna, $\frac{1}{8}$ žvepla v prahu in osminke drvenega oglja. Tako potrošenega ne napade gniloba.

Z z ravnikovega zapečka

B. B. v D. B. (U. S. A.) Umetnega dihanja naj Vas naučim na tem mestu? To je treba pokazati na človeku, kako naj se izvršujejo rzi in gibi in dati onemu, ki se hoče naučiti, je zelo koristne spretnosti, da to vpriči učitelja ponavlja. Za silo se da tudi to opisati, a to je treba bolj obširno razlagati in s slikami pojasnjevati. Morda bo dalo »Domoljubovcu« uredništvo kdaj kak poseben prostor

za to na razpolago. Sicer pa je izdala letos Družba sv. Mohorja knjigo o zdravju in boleznih, kjer je poleg mnogih drugih stvari popisano tudi umetno dihanje.

L. S. na S. V. Vaša sestrična naj potovanja odloži, da se ji vnetje rebrne mreže in dušnikov porazgubi, sicer se ji utegne pripetiti, da jo stroge ameriške oblasti zavrnejo. Zdravi pa naj se samo pri enem zdravniku; prebiranje je silno nevarno — za bolnika.

A. R. v D. M. S. Vsakevrstne bolečine občutite podnevi in ponoči in jaz naj ungam, ali je to revmatizem ali živčna bolezen ali slabokrvnost in povrh naj Vam še svetujem, kakšna uspešna domača zdravila. Preveč zahtevate, ko ste mi tako malo povedali o svojih boleznih in svojih življenjskih razmerah. Kar bi Vam odgovoril, bi bilo samo uganjanje brez stvarne vrednosti. Sicer pa napravite najbolje, če se posvetujete z domačim zdravnikom, ki Vas tudi lahko pregleda in tako dožene značaj Vaše bolezni in nasvetuje najbolj uspešno zdravljenje.

P. S. v Ž. Zamašen nos brez voja imate že dva meseca? Poskusite si izpirati nos s toplim kamilčnim, kaduljevim (Zajbljevim) ali slezovim čajem dvakrat na dan. Na čaj ali škodljivo čaja denite par zrn soli, čaj si pol vlijete pol srknite v nos, da Vam pride skozi golt v usta nazaj. Ako Vam tako spiranje ne pomaga izdatno v dveh tednih, dajte si nos zdravniško preiskati.

M. L. v K. Živosrebrne soli so kaj močna zdravila, ki se smejo rabiti le po zdravniškem navodilu pri nekih boleznih, a ne vseh ljudeh z istimi boleznimi. Samo zdravnik, ki pozna bolezen in bolnika, bo predpisal taka zdravila, če bo mogel tudi sam nadzorovati njih učinek. Vsaka drugačna raba je nevarna, zakaž živosrebrne soli spadajo med hude strupe.

A. G. v K. Ne dajem odgovora ljudem, ki prihajajo s krinko na obrazu ali pišejo pisma brez podpisa.

J. G. v V. Vaš sin je božjasten in nekoliko na pljučnih bolan. Vprašujete, ali je bolj sposoben za krojača ali bolj za čevljarja. Odgovarjam, da sta oba poklica popolnoma neprimerna za fanta, kakaj vsak poklic, ki se izvršuje v zaprtih prostorih, je škodljiv kakor pri božjasti tako pri pljučni bolezni. Svetujem Vam, da skušate fantu odpraviti pljučno bolezen po navodilih, ki ste jih gotovo prejeli od zdravnika. S primernim ravnanjem se bodo tudi nočni napadi božjasti (ne vem, če so ti napadi zares božjasti?) polegli in izginiti. Potem naj se fant loti kaknega poklica, ki se vrši v prosti prirodi, če je res preslaboten za kmetijstvo, naj se izučí vrtnarstva, ki je lep, dobičkonosen in zelo zdrav poklic. Poznal sem moža, ki je bil samo sadjar in čebelar, a je zadovoljno živel, zdrav in z večjimi dohodki kakor močni kmetje.